

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta i gminy Górzno w 2022 roku

1. Wprowadzenie

1.1 Cel przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta i gminy Górzno sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych miasta i gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1.2 Podstawa prawna sporządzenia analizy.

Analizę sporządzono na podstawie art.3 ust. 2 pkt 10 w związku z art. 9 tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.)

- Krajowy plan gospodarki odpadami 2022, przyjęty uchwałą Nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. (M.P. poz. 784 ze zm.),

- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028, przyjęty uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r.,

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699 ze zm.),

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.),

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021 poz. 1530),

- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020 poz. 10).

2. Źródła powstawania odpadów komunalnych

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych na terenie miasta i gminy Górzno są nieruchomości zamieszkałe (gospodarstwa domowe) oraz nieruchomości niezamieszkałe takie jak obiekty użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, urząd, remizy OSP, posterunek policji), infrastruktury (obiekty handlowe, usługowe, zakwaterowania), cmentarze, parkingi, przystanki, niezamieszkałe nieruchomości na których powstają odpady itp.

3. Liczba mieszkańców na terenie miasta i gminy Górzno.

Zgodnie z danymi na dzień 31.12.2022 r. pochodzącymi z rejestru miasta i gminy Górzno liczba mieszkańców stale i czasowo zamieszkujących wynosiła 3947 osób z czego 1428 osób zamieszkiwało na terenie miasta Górzno, a 2519 osób na obszarach wiejskich. Liczba mieszkańców ustalona na

podstawie danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2022 r. wyniosła 3302 osoby: 1223 osoby z terenu miasta, 2079 osób z obszarów wiejskich.

4. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy

Z uwagi na fakt, że zawarcie umowy na odbiór odpadów ciąży na właścicielach nieruchomości faktycznie zamieszkujących na terenie miasta i gminy Górzno występują różnice ilością osób zameldowanych a ilością osób objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami. Wynikające między innymi z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez uczniów i studentów, czy zatrudnienia osób czynnych zawodowo poza terenem miasta i gminy Górzno. Według posiadanych danych 1184 właścicieli nieruchomości zamieszkałych i nie zamieszkałych zawarło taką umowę. Szacuje się jednak, że około 5 % podmiotów nie wypełniło tego obowiązku. Burmistrz Miasta i Gminy Górzno wykorzystując środki przewidziane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podejmuje czynności mające na celu ustalenie osób, podmiotów na których ciąży obowiązek ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami.

5. Sposoby postępowania z odpadami komunalnymi.

W 2022 roku odpady komunalne z terenu miasta i gminy Górzno odbierane były w postaci selektywnie zbieranych odpadów komunalnych.

Odpady komunalne zbierane były do indywidualnych pojemników lub worków. Worki do segregacji odpadów zabezpieczył odbiorca odpadów Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie. Właściciele nieruchomości zaopatrywali się we własnym zakresie w pojemniki do selektywnie i nieselektywnie zbieranych odpadów komunalnych oraz w worki na odpady zmieszane. Odpady przekazywane do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych były dostarczane przez właścicieli nieruchomości we własnym zakresie. Ponadto odpady wielkogabarytowe odbierane były z punktu wyznaczonego w każdym sołectwie w czasie objazdowej zbiórki bądź bezpośrednio z terenu danej nieruchomości w przypadku niemożności dostarczenia ww. do wskazanego miejsca odbioru. Odpady budowlane zbierane były do worków typu BIG-BAG lub przeznaczonych do tego kontenerów.

6. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Ilość odpadów podana w niniejszej analizie wynika z otrzymanych sprawozdań za 2022 r. złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

W 2022 r. z terenu miasta i gminy Górzno zostało odebranych 629,3200 Mg zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01, które zostały przekazane do następujących instalacji: 601,2600 Mg do Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie, sortownia odpadów: ul. Wyszyńskiego 56, 87-600 Lipno, a 28,0600 Mg do MBT Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24, 87-500 Rypin.

Masa odpadów, powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania: 60,8090 Mg odpadów o kodzie 19 12 12 (frakcji powyżej 80 mm). Z czego 12,3400 Mg wytworzonych w MBT Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24, 87-500 Rypin przekazanych na składowisko Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24, 87-500 Rypin, 48,4690 Mg wytworzonych w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w

Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno przekazanych na składowisko odpadów komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno oraz 50,9580 Mg o kodzie 19 05 99 (frakcji o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm) wytworzonych w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno przekazanych na składowisko odpadów komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno.

Masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne: 73,2800 Mg odpadów o kodzie 20 01 08 przekazanych do Regionalnej Instalacji Przetwarzania w Lipnie poddanych procesowi recyklingu lub odzysku substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania).

7. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Na terenie miasta i gminy Górzno nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych.

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do odzysku (głównie instalacje mechaniczno-biologiczne przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwianiem (między innymi składowanie odpadów na składowiskach). W myśl art. 9 e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej. Kierując się zasadą bliskości wyrażoną w art. 20 ust.1,2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich wytworzenia uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami. Odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania przekazuje się do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być przetworzone. Miasto i gmina Górzno znajduje się na obszarze regionu 2-wschodniego, gdzie między innymi usytuowane są Regionalne Instalacje Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK-i) w Puszczy Miejskiej i Lipnie prowadzone odpowiednio przez: Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24, 87-500 Rypin oraz przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych, ul. Wyszyńskiego 47, 87-600 Lipno do których to trafiają odebrane odpady. Zgodnie z art.18 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi, a składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe. Ponadto w myśl art. 105 ust.1 tejże ustawy odpady przed ich umieszczeniem na składowisku poddaje się procesowi przekształcania fizycznego, chemicznego, termicznego lub biologicznego, w celu m.in. ograniczenia zagrożenia dla ludzi i środowiska, a także objętości składowanych odpadów. W związku z powyższym zgodnie z ustawą o odpadach cały strumień zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 powinien być przekazywany na sortownie odpadów, a następnie tylko frakcje pod kodem (19) nie nadające się do odzysku, powinny być przekazane do składowania –jednak tylko na instalacje RIPOK. Ww. działania zostały podjęte i zrealizowane na obszarze miasta i gminy Górzno w 2022 roku.

8. Łączna ilość wytworzonych odpadów komunalnych.

Na terenie miasta i gminy Górzno w 2022 roku wytworzono 1021,0200 Mg odpadów komunalnych w tym zebrano w PSZOK-u 48,8800 Mg odpadów.

Masa odebranych odpadów z terenu miasta i gminy Górzno z podziałem na odebrane z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych oraz PSZOK z uwzględnieniem rodzaju odpadu wg kodu oraz sposobu ich zagospodarowania.

ODPADY ODEBRANE Z NIERUCHOMOŚCI ZAMIESZKAŁYCH I NIEZAMIESZKAŁYCH

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	629,3200	R12
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	3,6600	R12
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,8800	R12
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	236,0600	R12
15 01 07	Opakowania ze szkła	9,5400	R12
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	0,4400	R12
16 01 03	Zużyte opony	2,2600	R5
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	10,7000	R12
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	73,2800	R3
SUMA			
972,1400			

ODPADY ODEBRANE Z PSZOK

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]	Sposób zagospodarowania zebranych odpadów komunalnych
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1,7200	R12
16 01 03	Zużyte opony	3,5800	R5
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	43,5800	R12
		SUMA	
		48,8800	

R3-Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania),

R5-Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych,

R12-Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11,

Oprócz odpadów komunalnych na terenie miasta i gminy Górzno zostało zebranych 4,00 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

-17 01 01 -Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów 2,80 Mg odebrane z PSZOK,

-17 09 04- Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03 1,20 Mg.

9.Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

25% wagowo - za rok 2022;

Poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się zgodnie ze wzorem:

$$P = \frac{M_r}{M_w} \times 100\%$$

gdzie:

P – oznacza poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, wyrażony w %,

Mr – oznacza łączną masę odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, wyrażoną w Mg.

Do łącznej masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, oznaczonej symbolem „Mr”, zalicza się:

- odpady komunalne z grupy 15 oraz z grupy 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 20 02 02, 20 03 04 i 20 03 06,

- odpady powstałe z przetworzenia odpadów komunalnych, o których mowa powyżej.

Mw – oznacza łączną masę wytworzonych odpadów komunalnych, wyrażoną w Mg.

Do łącznej masy wytworzonych odpadów komunalnych, oznaczonej symbolem „Mw”, zalicza się odpady komunalne z grupy 15 oraz z grupy 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 20 02 02, 20 03 04 i 20 03 06.

$$P = \frac{255,7430}{1015,1800} \times 100\% = 25,1919\% \quad \text{na obszarze miasta i gminy Górzno w 2022 roku.}$$

Mr – na obszarze miasta i gminy Górzno w 2022 roku.

15 01 01 Opakowania z papieru i tektury 56,9280 Mg

15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych 57,5610 Mg

15 01 03 Opakowania z drewna 44,6960 Mg

15 01 04 Opakowania z metali 26,9770 Mg

15 01 05 – Opakowania wielomateriałowe – 0,9560 Mg

15 01 07 Opakowania ze szkła 66,4510 Mg

20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35 2,1740 Mg

Razem-255,7430 Mg

Mw- na obszarze miasta i gminy Górzno w 2022 roku.

15 01 01 Opakowania z papieru i tektury 3,6600 Mg

15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych 8,6000 Mg

15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe 236,0600 Mg

15 01 07 Opakowania ze szkła 9,5400 Mg

20 01 08 Odpady kuchenne ulegające biodegradacji 73,2800 Mg

20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35 0,4400 Mg

20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne 629,3200 Mg

20 03 07 Odpady wielkogabarytowe 54,2800 Mg

Razem- 1015,1800 Mg

10. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów wytworzonych na terenie gminy.

Zgodnie z definicjami zawartymi w ustawie o odpadach, termiczne przekształcanie odpadów prowadzi się wyłącznie w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów, z zastrzeżeniem przypadku gdy zostało wydane zezwolenie na spalanie odpadów poza instalacjami i urządzeniami.

Termiczne przekształcanie:

- 1) odpadów niebezpiecznych,
- 2) stałych odpadów komunalnych

- stanowi proces unieszkodliwiania D10, wymieniony w załączniku nr 2 do ww. ustawy.

Termiczne przekształcanie, w celu odzysku energii:

- 1) odpadów opakowaniowych,
- 2) odpadów innych niż niebezpieczne,
- 3) stałych odpadów komunalnych w spalarniach odpadów przeznaczonych do przetwarzania stałych odpadów komunalnych, których efektywność energetyczna jest co najmniej równa wartościom określonym w załączniku nr 1 do ustawy,
- 4) odpadów:

- roślinnych z rolnictwa i leśnictwa, roślinnych z przemysłu przetwórstwa spożywczego, jeżeli odzyskuje się wytwarzaną energię cieplną, włóknistych,
- roślinnych z procesu produkcji pierwotnej masy celulozowej i z procesu produkcji papieru z masy, jeżeli odpady te są spalane w miejscu produkcji, a wytwarzana energia cieplna jest odzyskiwana,
- korka,
- drewna, z wyjątkiem drewna zanieczyszczonego impregnatami i powłokami ochronnymi, które mogą zawierać związki chlorowcoorganiczne lub metale ciężkie, w skład których wchodzi w szczególności odpady drewna pochodzącego z budowy, remontów i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- pochodzących z poszukiwań i eksploatacji zasobów ropy i gazu ziemnego na platformach wydobywczych na morzu oraz spalanych na tych platformach.

- stanowi proces odzysku R1, wymieniony w załączniku nr 1 do ww. ustawy.

Zakazuje się przekazywania do termicznego przekształcania odpadów selektywnie zebranych w celu przygotowania ich do ponownego użycia lub recyklingu, z wyjątkiem odpadów powstających w wyniku dalszego przetwarzania odpadów selektywnie zebranych, jeżeli w tym przypadku termiczne przekształcanie zapewnia wynik najlepszy dla środowiska, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

Zakazuje się przekazywania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych do termicznego przekształcania.

Dopuszcza się przekazywanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych do termicznego przekształcania, jeżeli gmina, z której są odbierane te odpady, prowadzi selektywne zbieranie odpadów zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4a (warunki wykonywania działalności w zakresie odbioru odpadów komunalnych) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Na obszarze miasta i gminy Górzno nie przekazano odpadów do termicznego przekształcania.

11. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami na terenie miasta i gminy Górzno:

- prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi,
- zakup kontenerów przeznaczonych do zbiórki odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK),
- budowa nowego PSZOK-u.

12. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem, unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami.

Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2022 r. wyniosły:

- 1 185 789,94 zł (jeden milion sto osiemdziesiąt pięć tysięcy siedemset osiemdziesiąt dziewięć złotych 94/100).

Koszty odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych poniesione na rzecz Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie w 2022 r. wyniosły 1 215 301,20 zł (jeden milion dwieście piętnaście tysięcy trzysta jeden złotych 20/100).

Pozostałe koszty :

- wynagrodzenia i składki 29 255,72 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt pięć złotych 72/100),
- energia, materiały biurowe 1303,14 zł (jeden tysiąc trzysta trzy złote 14/100),
- zakup usług telekomunikacyjnych 800 zł (osiemset złotych 00/100),
- zakup pozostałych usług (opłaty pocztowe, opieka autorska RADIX ,opłata bankowa) : 14 300,90 zł (czternaście tysięcy trzysta złotych 90/100),
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych 831,48 zł (osiemset trzydzieści jeden złotych 48/100).

Suma kosztów 1 261 792,44 zł (jeden milion dwieście sześćdziesiąt jeden tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote 44/100).

13. Podsumowanie i wnioski

Zgodnie z art.6c ust.1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy. Ust. 2 ww. artykułu stanowi, że rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Uchwałą Nr XXIV/134/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r. Rada Gminy w Górznie postanowiła o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Realizując ustawowe obowiązki Miasto i

Gmina Górzno dostosowało swój system gospodarki odpadami komunalnymi do obowiązujących regulacji.

Na uwagę zasługuje również fakt, że zgodnie z u.c.p.g. (art.3b ust 1) gminy są zobowiązane zwiększać wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych do co najmniej 65 % wagowo za 2035 r. i lata kolejne. W osiągnięciu tego celu wydatny udział muszą mieć zarówno działania podejmowane przez władze samorządowe jak i proekologiczna postawa mieszkańców gminy.